

в брошуру того самого автора п. в. „Історичний розвій“. Тут додана ще одна давніша коротенька стаття „Руский а український“ (Русь-Україна), в котрій автор рядом цитатів з літописів доводить давність назви Україна, український.

Русини в Галичині та їх походження (Руслан, 1909, чч. 117 і 118). Се почасти переклад, почасти переповідка статі дра Б. Барвінського в ч. 128—129 Przegląd-у в р. 1909, писаної у відповідь на статтю дра Ж. Урановича, Rusini w Galicyi (ibid. ч. 119) та коментар до тої статі п. М. Валеvської (ibid. ч. 124). Др. Барвінський розбиває погляди польського історика, що ніби то Галичина в давнину (за Володимира Св.) була заселена Поляками (справа червонських городів) та що Русини в Галичині се не потомки Варяго-Русів, а потомки тих Поляків.

М. Грушевський — Холмщина (Головні моменти в історії її належності). (Діло, 1909, ч. 107). В своїй невеличкій статі автор зібрав до купи всі дані історичної належності Холмщини. Стаття написана з приводу відомих тодішніх дебат про Холмщину, передруку „Буковині“, ч. 109.

Х. — З історичних легенд (Діло, 1909, ч. 46). Широкий фелетон про „Баторієву легенду“, написаний за передмовою д. І. Крип'якевича „Козаччина і Баторієві реформи“ до VIII тому „Жерел до історії України Русів“, вид. Наук. Тов. ім. Шевч. Баторієва легенда дає авторови повід перейти взагалі до історичних легенд. Оглядом легенд в області війн за книжкою нім. проф. Дельбріка закінчує автор свій фелетон, радючи приложити методу Дельбріка до українсько-польської історії. В. Дорошенко.

Історія культурна і політична XVII—XIX в.

П. Н. Жуковичъ — О неизданныхъ сочиненіяхъ Гоасафата Кунцевича, Спб., 1910, стор. 33 (з Извѣстій Академії, 1909, III).

Крім двох писань Кунцевича, звісних з актів його канонізації (видані були в латинськiм перекладі, при біографіях Кунцевича Контієрі і Генена), в літературі досі обергала ся коротенька замітка Павла Доброхотова, в листі його до Кояловича, про інші писання Кунцевича. Коялович лишив їх під сумнівом; Доброхотов, як видно з намірів його, збирав ся пояснити сю справу та так і не пояснив. Тепер коли папери його закупила петербурська Академія наук, в його збірці актів (з білоруських уніатських монастирів) знайшов ся і рукописний збірник писань

Кунцевича, на котрім опирає свою звістку Доброхотов. Тут маємо трактатець „О фальшованю писмъ словенськихъ отъ оборонцовъ и учителей вѣре церквей противныхъ послушенству его милости отца митрополита и о незгодахъ ихъ въ наоуде, выданой въ друковъ Виленского братского, Острозского и Львовского“ і ряд полемічних заміток або виписок против православних. Сі замітки мають характер передвступної роботи (проф. Жукович, опираючи ся на пізнійших звітках про участь Кунцевича в писанню трактата Кревзи, думає, що сі писання Кунцевича стоять в звязку з ним). Але перший трактатець, хоч не великий (36 стор., чверткового формату), але досить викінчений, дає Кунцевичу місце між уніатськими полемістами. Він має на меті виказати суперечности і помилки в різних догматичних питаннях православних полемістів, виключно до Треноса. На сій підставі проф. Жукович кладе написання сього трактата на 1611—1613 р.

Крім аналізу сеї літературної спадщини проф. Жукович збирає відомости взагалі про письменську діяльність Кунцевича. В додатку надрукований лист Кунцевича до Сопіги (досі в повній основі неввісний), що викликає звісну відповідь Сопіги; „декларація“ Сагайдачного аж тепер вясняєть ся — Сопіга згадує сим виразом про слова ніби то сказані Сагайдачним кївським єрархам по подїях 1620 р., — в декларацію, предложеною королеви в 1621 р., сі слова не мають нічого спільного.

М. Грушевський.

(П. Н.) Жуковичъ — Протестація митрополита Іова Борецкаго и другихъ западно-русскихъ ієрарховъ, Спб., 1909, ст. 19, вел. 8^о (з III т. „Сборника по славяновѣдѣнію“).

Незвичайно поверхово і недокладно зроблене „Описаніє документовъ архива западнорусскихъ уніатскихъ митрополитовъ (1897) не давало і натяку, що в одній з звязок його переховуєть ся така дорогоцінна пам'ятка як ся протестація 1621 р. Тільки в 1905 р. заявили ся в пресі звістки про неї й тоді ж проф. Жукович заповів її виданнє. Він предложив її текст в своєю передмовою редакції академічного збірника статей по славістичі, і тепер нарешті се виданнє побачило світ.

В короткій передмові, що займає всього 3 сторінки, шан. видавець, розумієть ся, не ставив собі задачі вичерпати історичне значіннє сеї многоважної пам'ятки. Він описує її рукопись, коротко зазначає її місце в тодішній релігійній полеміці, коротенько характеризує. Кількома словами спинаєть ся на цікавім питанню, чи протестація ся була випущена в дійсности, чи не була опублікована, але не приходить до яких небудь рішучих виводів: вказує з одного боку на деталі, які вказують, що протестація не була пущена; з другого боку наводить одно місце в поле-